

Oktober 2016

Bilag 1 – d.07.10.16

Aftale om Servicetjek af fiskeriområdet 2016

Udkast

Aftale om servicetjek af fiskeriområdet oktober 2016

Dansk fiskeri skal også i fremtiden være et dynamisk erhverv, der omfatter mange forskellige typer fiskeri og sikrer Danmark en plads blandt de store importører og eksportører af fisk og fiskeprodukter på det globale marked. Både det fiskeri, der forsyner de danske middagsborde, forarbejdningsindustrien og eksportmarkederne med kuller, kulmule og knurhane, og de store pelagiske fiskefartøjer, der fanger sild og makrel til eksportmarkederne. Industrifiskeriet, der fanger brisling og sperling til forarbejdningsindustrien, hvor det benyttes til dyrefoder og fiskeolie, er ligeledes en stor dansk styrkeposition, som vi skal udvikle.

For store dele af dansk fiskeri går det godt, og mange af de større fiskefartøjer og fiskevirksomheder klarer sig godt økonomisk, leverer gode driftsresultater og arbejder løbende med at gøre deres fiskeri stadig mere effektivt og rentabelt. Udviklingen i dansk fiskeri er de senere år gået mod større og mere effektive fiskefartøjer. En strukturudvikling, der har været en forudsætning for et rentabelt fiskeri.

Men denne udvikling betyder også udfordringer for de mindre fartøjer med at skaffe kvoter og bruttotonnage, gennemføre generationsskifter og sikre det kystnære fiskeri og livet i de mindre havne. Dette fiskeri er også med til at gøre de kystnære områder i Danmark til noget helt specielt, og det skal vi værne om.

Aftaleparterne ønsker med servicetjekket at sætte en klar retning for udviklingen af dansk fiskeri og forarbejdningsindustri inden for de rammer, der er sat af EU's fælles fiskeripolitik.

Serviceeftersynet er gennemført med afsæt i det grundlæggende system med kvotetildeling (FKA og IOK). Med den eksisterende model er der etableret en balance mellem hensynet til den enkelte fiskers ejendomsret over fiskerirettighederne og hensynet til såvel grundlæggende samfundsinteresser som til fiskere, der i fremtiden ønsker at etablere sig som erhvervsfiskere.

Aftaleparterne ønsker, at det skal være lettere for unge fiskere at tage aktiv ejerandel i fiskeriet. Derfor iværksættes en række tiltag, der tilsammen understøtter generationsskiftet i erhvervet og indtjeningsmulighederne for yngre fiskere.

Aftaleparterne ønsker at sætte en retning for fiskeriet, så det også i fremtiden kan betale sig at drive fiskeri i Danmark. Fiskerierhvervet må ikke kvæles i unødige regler og regulering, og fiskerne skal så vidt muligt have mulighed for at drive den forretning, de bedst ved, hvordan skal drives.

Aftaleparterne ønsker en optimal udnyttelse af de kvoter, vi har til rådighed baseret på en tæt og formaliseret dialog mellem fiskere, forskere og myndighed, så det bliver en fælles opgave at løfte danske fiskeri.

Aftaleparterne ønsker at medvirke til, at der fortsat er liv i havnene. Både de store og de mindre havne. Danmark skal have kystbyer, der danner rammen om folks daglige liv og tilværelse og et aktivt kystfiskeri. Også derfor vil den kommende

kystfiskerordning blive styrket, så den i højere grad tilgodeser de kystfiskere, der udøver et aktivt fiskeri og dermed bidrager til aktiviteterne i havnene.

Fiskeriudviklingsprogrammet (EHFF) er en væsentlig finansieringskilde for investeringer i erhvervet og det ønskes at sikre en klar sammenhæng mellem aftalen om servicetjekket og udmøntningen af fiskeriudviklingsprogrammet for årene 2018-20. Aftaleparterne bag servicetjekket vil blive inviteret til drøftelserne om EHFF, som påbegyndes [ultimo 2016/ primo 2017].

Servicetjekket er gennemført i forlængelse af aftalen om Fødevarer- og landbrugspakken fra december 2015.

Udkast

1. Innovation og udvikling

Der skal i de kommende år sikres en fortsat vækst i dansk fiskerierhverv og forarbejdningsindustri. Fokus vil være på gode rammevilkår, regelforenkling, økonomi, råvaregrundlag og gunstige afsætningsmuligheder – både i Danmark og på eksportmarkederne.

Men værditilvækst i fiskerierhvervet handler ikke kun om kvoter og friske fisk. Det handler også om at udvikle, omstille og tænke i værditilvækst i hele kæden.

Det skal dansk fiskerierhverv til stadighed blive dygtigere til, så erhvervet står stærkt i konkurrencen med udlandet. Det kræver blandt andet, at der fortsat arbejdes med at udvikle nye og mere effektive redskaber, opbygges solide data om bestandene, og at der arbejdes med nye måder at sammensætte og udvikle fiskeriet på.

Samtidig skal der være opmærksomhed på strukturudvikling og nye indtjeningsmuligheder, så det sikres, at kommende politiske initiativer understøtter den samlede danske fiskerisektor, og at feltet for fremtidige indtjeningsformer afsøges.

Endelig skal der tages fat på sammenhængen til udviklingen af de dele af Danmark, hvor fiskerisektoren har betydning for indtjening og erhvervsudvikling, bl.a. turisme og friluftsliv.

1.1 Stærke uddannelser i hele kæden og uddannelsesskib til fiskeriskolen i Thyborøn

Det er vigtigt, at understøtte løbende udvikling af uddannelser i hele kæden og i 2015 blev uddannelserne på erhvervsskoleområdet reformeret og styrket. Samtidig har erhvervet gennemført et serviceeftersyn af uddannelserne på fiskeriområdet, som blandt andet har ført til tilpasninger af uddannelsen på fiskeriskolen i Thyborøn. Fiskeriskolen arbejder sammen med en bred kreds af interessenter på at få et uddannelsesskib til brug for praktikperioder. Fiskeriloven blev tilpasset i 2012, så der ingen formelle hindringer er i forhold til, at uddannelsesinstitutioner kan drive selvstændigt fiskeri.

Aftaleparterne er enige om at :

- Hjælpe fiskeriskolen i Thyborøn med at få et uddannelsesskib til undervisning ved at stille fiskekvoter til rådighed for skibet fra Fiskerifonden, når uddannelsesskibet sættes i søen.

1.2 Ny samlet forsknings- og innovationsstrategi

Med reformen af EU's fælles fiskeripolitik – herunder indfasning af discardforbud frem mod 2019 – følger en række nye krav og forpligtelser, som fordrer, at fiskerierhvervet tænker og handler anderledes som grundlag for vækst og udvikling. Det kræver nytænkning at stå stærkt i konkurrencen med udlandet. Innovationskraften i fiskerierhvervet skal styrkes. Samarbejdet mellem forskning og erhverv er fundamentet for en langsigtet positiv udvikling af fiskerisektoren, og vidensbaseret forvaltning er forudsætningen for en klog regulering og kvotefastsættelse. En god dialog mellem forskere og fiskere er nødvendig for at sikre en fælles forståelse af, hvornår der kan lempes, og hvornår der skal begrænses.

Aftaleparterne er enige om at:

- Styrke og formalisere den strategiske dialog mellem Miljø- og Fødevareministeriet, erhvervet og universiteterne. Dette vil blandt andet ske ved at oprette et forum, hvor erhverv og myndigheder kan drøfte den strategiske retning for forskningen, herunder hvilke arter, der bør fokuseres på at forbedre rådgivningen.

2. Råvaregrundlag

Fiskerierhvervet lever af og med det marine havmiljø, og et afgørende grundlag for et profitabelt fiskerierhverv er stabile fiskebestande.

Stabile fiskebestande sikres ved en optimeret, bæredygtig udnyttelse af bestandene baseret på den bedst mulige viden samt sikring af et godt havmiljø, der giver de bedste vækstbetingelser for bestandene.

Samtidig er det en central forudsætning, at der på hele politikområdet er en balanceret og helhedsorienteret tilgang mellem udnyttelse og beskyttelse af havets ressourcer.

Det er vigtigt for aftaleparterne, at vi i Danmark lever op til vores forpligtelser med at sikre en gunstig bevaringsstatus af udpegede naturtyper som følge af Natura 2000, samt at vi arbejder med at sikre god miljøtilstand i havet i 2020 som følge af EU's havstrategidirektiv.

Det er samtidig vigtigt for aftaleparterne, at dette ikke sker på bekostning af dansk fiskeri. Derfor er det aftaleparternes fokus, at der sikres en korrekt balance mellem miljø- og naturindsatser og erhvervsaktiviteter.

2.1 Bedre kvoteudnyttelse

Hvert år er der kvoter, der af en række erhvervs- og naturbetingede årsager ikke udnyttes fuldt ud, potentielt for værdier på adskillige millioner kroner. Miljø- og Fødevareministeriet er på den baggrund i gang med at analysere de forhindringer, der er for en forbedret kvoteudnyttelse. Analysen peger i første omgang på, at kvoteudnyttelsen kan forbedres ved uddeling af rødspætter i Nordsøen under Kystfiskerordningen, ligesom den foreslåede ændring af regulering af sildebifangster i industrifiskeriet vil forbedre kvoteudnyttelsen i dette fiskeri. Disse ændringsforslag indgår i er en del af den fremtidige kystfiskerordning og i aftalens model for reduktion af sildebifangster i industrifiskeriet. Når Miljø- og Fødevareministeriet har færdiggjort analysen af rapporten om kvoteudnyttelse, vil rapporten blive oversendt til Folketinget. Såfremt analysen giver anledning til yderligere tiltag vil aftaleparterne blive inddraget.

Aftaleparterne er enige om at:

- Undersøge mulighederne for bedre kvoteudnyttelse for arter og bestande, hvor lønsomheden i fiskeriet er lav, hvor der er mulighed for at tilpasse regler og forvaltning bedre til vilkårene i fiskeriet, eller hvor der kunne være mulighed at opnå tilskud til projekter om bedre kvoteudnyttelse gennem forbedret teknologi og redskabsudvikling.
- På den baggrund iværksætte en række andre initiativer, som på længere sigt kan forbedre udnyttelsen af flere arter og som blandt andet kan indgå i forhandlingerne om EHFF.
- Drøfte rapportens samlede konklusioner og anbefalinger i 2017.

2.2 Gode forhold for forarbejdningssektoren

Danmark er en væsentlig aktør på det globale marked for fiskeprodukter og er blandt de store importører og eksportører af fisk. I 2015 importeredes for omkring 17,5 mia. kr. og eksporteredes for omkring 24,3 mia. kr. Den danske forarbejdningsindustri er helt afhængig af importerede fiskerivarer fra tredjelande, da EU's egne fiskere ikke kan dække behovet for råvarer. Derfor skal der også fremadrettet arbejdes for en liberalisering af told- og markedsadgang fra tredjelande.

Aftaleparterne er enige om at:

- Regeringen i tæt samspil med erhvervet skal arbejde for liberalisering af told- og markedsadgang fra tredjelande med det formål at sikre stabile forsyninger af råvarer til den betydningsfulde danske forarbejdningsindustri.

2.3 Udvikling af muslingefiskeri

Der er et stort potentiale i muslingeproduktion, der omfatter en række produktionsformer fra fiskeri med skraberedskaber til opdræt i muslingebrug eller på kulturbanker på havbunden. Der er et ønske om udvikling af blåmuslingefiskeri i nye områder, hvilket kræver udarbejdelse af blandt andet bestandsvurderinger.

Aftaleparterne er enige om at:

- Sikre et fagligt grundlag for at vurdere muligheden for udvikling af fiskeri efter blåmuslinger i nye områder.

2.4 Udvikling af fiskerier efter nye arter

Et øget råvaregrundlag i dansk fiskeri kan også bestå af udvikling af fiskeri efter nye arter, der kan være en ny indtjeningskilde for dansk fiskeri. Der er en stigende interesse for udvikling af fiskerier efter nye arter. Både arter som for nylig er kommet til danske farvande og betragtes som invasive, men også arter, som man ikke tidligere har set som en mulig indtjeningskilde.

Nye arter er fx knivmuslinger, samt de invasive arter stillehavsøsters og sortmundet kutling. Også i forhold til afsætningsmulighederne er udviklingen af fiskerier efter nye arter interessant. For så vidt angår eksportmarkederne er eksempelvis Kina et interessant marked, hvor interessen for søpølser, søpindsvin og søstjerner som delikatessespise er stor. Udvikling af fiskerier efter nye arter kan også have relevans i forhold til produktion af fiskemel til brug i foder til svin og fjerkræ. Ligesom fiskeri efter eksempelvis søstjerner kan gavne muslingefiskeriet, da en del af muslingerne ellers ville være blevet ædt af søstjerner.

Aftaleparterne er enige om at:

- Der skal tilvejebringes viden om bestandenes udbredelse og anvendelsesmuligheder med fokus på 2-3 arter, der udvælges i samarbejde med fiskerierhvervet.
- Der skal udarbejdes de nødvendige regelsæt for fiskerier efter nye arter.

2.5 Råstofindvinding på havet og fiskeri

Der er brug for råstoffer som sand, grus og ral til det danske samfund. Derfor sker der råstofindvinding både på land og hav. Råstofindvinding på havet har en direkte påvirkning på miljøet og af havbunden i det område, hvor der sker råstofindvinding og dermed også på fiskeriet.

Aftaleparterne er enige om at:

- Der fortsat skal sikres balance mellem råstofindvinding og havmiljøet, herunder fisk og fiskerierhvervet. Dette sker ved at optimere vurderingen og inddragelsen af fiskerierinteresser i de berørte områder ved behandling af råstofindvindingsansøgninger.
- Miljø- og Fødevareministeriet skal undersøge miljøeffekterne – og dermed også konsekvenserne for fisk og fiskerierhverv – ved anvendelse af henholdsvis stiksugning og slæbesugning ved indvinding af marine råstoffer.

2.6 Marin beskyttelse på havet under hensyntagen til fiskeriet

Danmark er via havstrategiloven forpligtet til at sikre god miljøtilstand i havene i 2020. Endvidere er Danmark i henhold til habitatbekendtgørelsen forpligtet til at sikre en gunstig bevaringsstatus for udpegede naturtyper i Natura 2000-områder på havet. Aftaleparterne har fokus på, at der sikres en korrekt balance mellem miljø- og naturindsatser og erhvervsaktiviteter, så der ved udformning af beskyttelsen også tages højde for erhvervets mulighed for benyttelse.

Aftaleparterne støtter op om:

- Regeringens arbejde for god miljøtilstand i havet i 2020, som medvirker til et godt grundlag for sunde fiskebestande og derigennem grundlaget for fiskeri; konkret ved at vedtage et indsatsprogram i medfør af havstrategiloven (EU's havstrategidirektiv).
- Arbejdet for at opnå gunstig bevaringsstatus i henhold til habitatbekendtgørelsen.
- Et fortsat fokus på, at fremtidige beskyttelser og indsatser sikrer den fornødne beskyttelse og ikke pålægger fiskerierhvervet unødige restriktioner.

3. Primært fiskeri

Gode vækst- og rammevilkår er grundlæggende for, at fiskerierhvervet kan fastholdes og udvikles. I mange områder af Danmark har fiskeriet stor betydning både økonomisk og socialt. Det gælder ikke mindst i forhold til en række følgeindustrier fra fiskemelsfabrikker til lokale turismemiljøer. Derfor skal erhvervet sikres gode rammebetingelser, både hvad angår national regulering og EU-regulering.

Rammebetingelserne skal medvirke til, at fiskeflåden også fremover består af både små og store fartøjer, og at unge mennesker får lyst til og mulighed for en fremtid i erhvervet.

EU's fiskeripolitik og regulering er gennem årene blevet tiltagende kompleks og detaljeret. Med reformen af EU's fælles fiskeripolitik fra 2012 er bestræbelserne dog, at reglerne skal være enklere og aftales decentralt i regionale fora. Danmark vil i de kommende år arbejde aktivt og målrettet for en mere forenklet og effektbaseret EU-regulering.

Det er aftaleparternes ønske, at EU's fælles fiskeripolitik bliver en løftestang for dansk fiskeri og ikke en klods om benet. Derfor skal Danmark fortsat arbejde aktivt i EU for at påvirke og få indflydelse på de regler, der efterfølgende skal indarbejdes i reguleringen af fiskeriet herhjemme.

3.1 Regelforenkling på fiskeriområdet

For at skabe vækst i fiskerierhvervet er det en forudsætning, at fiskeriet ikke hæmmes af unødige nationale regler. Derfor blev der i september 2015 nedsat en ad hoc-arbejdsgruppe om overimplementering og regelforenkling i regi af NaturErhvervstyrelsen og med deltagelse af erhvervet. Arbejdet har foregået i tæt dialog og i en åben, konstruktiv og gennemsigtig proces med primærerhvervet.

Aftaleparterne er enige om at:

Fortsætte Miljø- og Fødevarerministeriets indsats for regelforenkling på fiskeriområdet, herunder:

Med afsæt i de konklusioner og anbefalinger fra regel gennemgangen på fiskeriområdet sikre, at de nødvendige tilpasninger indarbejdes i bekendtgørelser og kommende lovgivning.

3.2 Styrkelse af investeringer i erhvervet

Fiskeriet er en hjørnesteen i den danske fødevarereklynge og bidrager med vækst og beskæftigelse - ikke mindst i landdistrikterne. For at bevare den danske styrkeposition på fiskeriet skal der investeres, så fiskerierhvervet hele tiden udvikler sig. Hav- og Fiskeriudviklingsprogrammet (EHFF) er den væsentligste kilde til finansiering af aktiviteterne i fiskerisektoren. Der er indgået politisk aftale om programmet frem til og med 2017.

Aftaleparterne er enige om at :

- Iværksætte forberedende drøftelser om den sidste del af programperioden fra 2018-2020 [i efteråret 2016 / foråret 2017].
- Afsætte mindst 7 mio. kr. ekstra til fartøjsordningen i 2017, som kommer udover den "top-up" på 18 mio. kr., som allerede er meldt ud for 2016.

3.3 Evaluering af EU's kontrolforordning

Hvis der skal sikres optimale rammevilkår på fiskeriområdet, er det ikke nok med en gennemgang af de nationale regler. EU-Kommissionen har iværksat en evaluering af EU's kontrolforordning, som nu har været i kraft i fem år. Evalueringen er skudt i gang med en offentlig høring, hvor Miljø- og Fødevarerministeriet har afgivet høringssvar.

Aftaleparterne er enige om at :

- Miljø- og Fødevarerministeriet som led i arbejdet med regelforenkling og i dialog med erhvervet identificerer forenklingstiltag, der kan gennemføres uden at kompromittere en effektiv håndhævelse og kontrol. Regeringen vil promovere disse i evalueringsprocessen af EU's kontrolforordning.

3.4 Udarbejdelse af nye tekniske regler i EU's fælles fiskeripolitik

Reformen af den fælles fiskeripolitik har skabt et behov for tilpasning af de tekniske bevarelsesforanstaltninger. Først og fremmest ændringen af forvaltningssystemet fra landingskvoter til et fangstkvotesystem med discardforbud forudsætter en nytænkning og forenkling af tekniske regler for fiskeriet.

Aftaleparterne er enige om at:

- Miljø- og Fødevarerministeriet iværksætter et strategisk arbejde på teknisk niveau fokuseret på arbejdet med de nye tekniske regler.
- Fiskerierhvervet skal inddrages i det strategiske arbejde via relevante fora.
- Arbejde for at det på pelagiske fartøjer i relevant omfang tillades at sortere fangster om bord.

3.5 Udarbejdelse af flerårige forvaltningsplaner

Den reformerede fiskeripolitik lægger op til et skifte væk fra tidligere tiders meget kortsigtede fokus i fiskeriforvaltningen frem mod et mere langsigtet fokus. Et vigtigt element heri er vedtagelse af flerårige forvaltningsplaner for de forskellige farvandsområder. En flerårig forvaltningsplan for Østersøen er trådt i kraft, hvorefter udarbejdelsen af en flerårig forvaltningsplan for Nordsøen kan påbegyndes.

Aftaleparterne er enige om at:

- Der skal gennemføres en grundig konsultation med interessenterne på området i forbindelse med udarbejdelsen af dansk position og indspil til arbejdet i EU med de flerårige forvaltningsplaner.

3.6 Balanceret model for kontrol af discardforbuddet

Udsmid af fisk har igennem årtier været et problem i fiskeriet, og da overlevelse ved udsmid er ganske ringe for de fleste arter, har dette medført, at store mængder gode spisefisk er blevet smidt døde tilbage i havet. Indtil indførelsen af discardforbuddet har det generelt ikke været tilladt for fiskeren at lande arter, som denne ikke havde kvote til. Med indførelsen af discardforbuddet er det blevet endnu vigtigere, at danske og udenlandske fiskere er underlagt sammenlignelige forhold, når det kommer til elementer som kontrol og overvågning.

Aftaleparterne er enige om at:

- Sikre en balanceret kontrol af discardforbuddet og på EU-plan arbejde for forenklinger af reglerne, så der sikres et "level-playing-field" i fiskeriet.

3.7 Forsøg med fleksibelt redskabsvalg

Aftaleparterne ønsker at erhvervet sættes fri til at drive det erhverv, de bedst ved, hvordan skal drives. Indførelsen af discardforbud giver nye rammebetingelser for fiskernes tilrettelæggelse af fiskeriet og planlægning af hvor, hvornår og hvordan, det bedst kan betale sig at fiske. Det gælder ikke mindst i forhold til de individuelt tilgængelige kvoter og kravet om, at alle fangster af arter, der er omfattet af discardforbuddet, skal tages med i land.

Aftaleparterne er enige om at :

- Etablere en forsøgsordning, hvor fiskerne tilbydes frit redskabsvalg, imod at de fisker fuldt dokumenteret.

3.8 Ophævelse af brislingekassen

Brislingekassen forhindrer danske fiskere i at tilrettelægge et optimalt fiskeri. ”Kassen” fremgår af en EU-forordning om tekniske bevarelsesforanstaltninger og indeholder forbud mod fiskeri efter brisling i perioden 1. juli til den 31. oktober i ”kassen” med henblik på at beskytte ungsild. Nye undersøgelser viser dog, at der ikke har været noget bevis for en højere andel af sild i fangster taget inden for kassen sammenholdt med stikprøver uden for kassen.

Aftaleparterne er enige om at:

- I EU-regi arbejdes for, at brislingekassen ophæves hurtigst muligt. En ophævelse forventes at være realistisk med virkning fra 2017.

3.9 Tilpasning af reglerne for koncentration

Det skal sikres, at fiskekvoterne ikke centrerer på for få hænder i fiskeriet. Derfor har Miljø- og Fødevareministeriet gennemgået reglerne i relation til kvotekoncentration med henblik på at undersøge, om der er behov for tilpasninger. Gennemgangen af reglerne har vist, at det eksisterende regelsæt generelt er velfungerende. Regeringen har allerede indført koncentrationsregler for samtlige FKA-arter.

Aftaleparterne er enige om at:

- Ved førstkommande ændring af fiskeriloven at, :
- Indføre en regel om, at der i erhvervsfiskerselskaber fastsættes krav om oplysning om ejerkredsen for den sidste tredjedel af selskabet.

3.10 Generationsskifteordning i fiskeriet

Generationsskifte i dansk fiskeri er i dag forbundet med betydelige finansieringsbehov, hvor især mindre fartøjer har udfordringer, når en ny generation skal overtage fiskeriet. Det stiller store økonomiske krav til unge fiskere, der ønsker at begynde fiskeri fra eget fartøj.

Aftaleparterne er enige om at:

- Afsætte 10 mio. kr. til en generationsskifteordning med tilskud til førstegangsetablering for yngre fiskere. Modellen skal oprettes efter regler fastlagt i den Europæiske Hav- og Fiskerifond (EHFF). Hvis ordningen bliver benyttet, kan man overveje en mere permanent ordning efter 2018.
- Udvide den eksisterende ekstratildeling af kvoter til nyetablerede fiskere (lånefiskordning).
- Etablere et system, der understøtter overførsel af ledig flådekapacitet til yngre fiskere, herunder:
 - Oprette en kapacitetsfond med henblik på aktivering af ledig kapacitet til yngre fiskere.
 - Indføre et registreringskrav for ejerskab, herunder omsætning af kapacitet.
 - Genindføre en 5 års forældelsesfrist for disponible kapacitet i forbindelse med , at et fartøj ophører som fiskefartøj.
 - Indføre en 5 års forældelsesfrist for allerede eksisterende disponibel kapacitet.
 - 9 måneders efter indførelse af registreringskravet evaluerer forligskredsen processen for indførelse af registreringskravet.

3.11 Kystnært fiskeri - fremtidens kystfiskerordning

Dansk fiskeri er segmenteret. Hovedparten af erhvervets indtjening ligger i Vest- og Nordjylland, mens det kystnære fiskeri i det øvrige land er presset. Der er en klar sammenhæng mellem fiskeriet og livet i de små havne, og fiskeriaktiviteten i de mindre havne har stor betydning for beskæftigelse i lokalsamfundene herunder i forhold til at tiltrække turismen. Samtidig er det kystnære fiskeri omkring blandt andet Bornholm udfordret af gråsæler, der gør skade på fiskernes fangst og fangstredskaber. Derfor har Miljø- og Fødevareministeriet indført en forsøgsordning for regulering af sæler ved Bornholm. Som led i forsøgsordningen oprettes i samarbejde med Danmarks Jægerforbund et lokalt "sæljægerkorps" med frivillige jægere, der kan hjælpe med at skyde sælerne.

En lignende udfordring for fiskeriet er skarven, som spiser en betydelig del af fiskeynglen. Miljø- og Fødevareministeriets Skarvforvaltningsplan har med virkning fra 1. juli 2016 øget adgangen til regulering af skarv. De nærmere regler er fastsat i vildtskadebekendtgørelsen.

Aftaleparterne er enige om at:

- I forbindelse med evaluering af kystfiskerordningen videreføre den eksisterende ordning som en treårig ordning og udvide den med følgende elementer:
- Tilføje ekstra fisk til kystfiskersegmentet, svarende til en værdi af ca. 16 mio. kr., således at ordningens andel af de danske fiskekvoter stiger fra 0,56 procent til 0,98 procent.
- Fordele de ekstra fisk på baggrund af en flidspulje, hvor de fartøjer der udnytter og opfisker deres kvoter, bliver belønnet med ekstra kvote.
- Øge kravet til udnyttelsesgraden af de årsmængder, der ligger til grund for tildelingerne i ordningen.

3.12 Forvaltning af industrifiskeriet med særlig fokus på bifangster af sild

Der er udfordringer med store bifangster af sild i industrifiskeriet. Dels er det vigtigt at undgå, at for store bifangster af sild hos en enkelt fisker ikke lukker fiskeriet for andre fiskere, og dels er det vigtigt at skåne silden i industrifiskeriet af hensyn til konsumfiskeriet efter sild. Derfor skal det sikres, at den model, der anvendes til forvaltning af industrifiskeriet, herunder bifangster af sild, bedst muligt tilgodeser en langsigtet bæredygtig forvaltning af målarter såvel som bifangster, en økonomisk optimal udnyttelse af de danske industrikvoter, en tilstrækkeligt fleksibel model, der kan reagere på udviklingen i EU-politikken, en model, der skaber incitamenter til den enkelte fisker til at fiske lønsomt, samt en model, der tager hensyn til farvandsspecifikke forhold.

Den nuværende model opdeler industrifiskeriet i de forskellige farvandsområder op i hovedsæsoner, hvor der til hver sæson afsættes en delmængde af sildebifangstknoten.

Aftaleparterne er enige om at:

- Den midlertidige forvaltningsmodel for sildebifangst gøres permanent
- Som et supplement sikre, at 9 %-reglen kan bringes i anvendelse i begrænset omfang med det sigte at holde industrifiskeriet åbent. Det er en forudsætning herfor, at sildebifangstknoterne er opbrugt, og at sildebestanden er inden for sikre biologiske grænser.

4. Afsætning

Der skal ses nærmere på, hvordan fiskerne kan komme til at tjene flere penge på deres fisk, og hvordan de kan få dem afsat og eksporteret. Erhvervet skal styrkes gennem nye afsætningsformer og markedsdrevet innovation.

Aftaleparterne ønsker, at fiskerierhvervet skal tage aktivt del i arbejdet med at styrke uddannelser i hele fødevarekæden og på den måde hjælpe til med at løfte fødevareklyngens image og rekrutteringsindsats.

Aftaleparterne bakker op om, at regeringen med en ny eksportstrategi for miljø- og fødevareområdet sikrer, at Danmark fortsat vil være blandt de store importører og eksportører af fiskeprodukter på det globale marked, og at der dermed også fremover sikres stabile forsyninger af råvarer fra tredjelande til den betydningsfulde danske fiskeforarbejdningsindustri.

Udkast

4.1 Styrket eksportindsats

Eksport og afsætning er en vigtig forudsætning for et økonomisk bæredygtigt og rentabelt fiskeri og forarbejdningsindustri i Danmark. Danmark er i forvejen blandt de store importører og eksportører af fiskeprodukter på det globale marked, og denne position skal styrkes og udbygges, hvis Danmark fortsat skal være med i konkurrencen.

Aftaleparterne støtter, at regeringen:

- Udarbejder en ny samlet eksportstrategi for Miljø- og Fødevareministeriet, herunder for eksport fra fiskerierhvervet.

4.2 Salg fra fartøj til opkøber uden om fiskeriauktion

Det er vigtigt, at der sikres så direkte afsætningskanaler som muligt, så fiskeren kan få mest muligt ud af sin fangst. Som udgangspunkt skal alle fiskevarer, som skal udbydes på en offentlig fiskeauktion, være opstillet i auktionshallen. Her kan potentielle købere besigtige varerne inden auktionen, og der er mulighed for at foretage kontrol. Efter ønske fra fiskerierhvervet har NaturErhvervstyrelsen givet tilladelse til en 3-årig forsøgsordning, hvor søpakket fisk (sorteret, vejjet og kassesat) kan bortauktioneres via elektronisk auktion, mens den endnu befinder sig ombord på fartøjet.

Aftaleparterne er enige om at:

- Forsøgsordningen om salg fra fartøj uden om fiskeauktion direkte til opkøber gøres til en permanent mulighed.

UDLEVERINGSNOTITS

Bilag 18

6. oktober 2016

IOK/FKA-systemer i andre lande.

NaturErhvervstyrelsen kontaktede efteråret 2015 de omkring Nordsøen og Østersøen beliggende lande for at høre, om fiskeriet i disse forvaltedes med systemer som IOK og FKA og om der i relation hertil var regler svarende til danske kvotekonzentrationsregler.

NaturErhvervstyrelsen modtog svar fra Tyskland, Skotland, Finland, Estland, Island, Sverige, Letland, Litauen og Belgien. Konklusionen var, at der i relation til kvotekonzentration samt i forhold til længden af opsigelsesvarsler for uddelte rettigheder ikke kunne hentes inspiration fra de andre landes systemer, idet de ikke har systemer, som er sammenlignelige med de danske, når det handler om overdragelige kvoteandele og kvotekonzentration. Se oversigten neden for, hvor de enkelte landes systemer er beskrevet i kort form.

Island har haft/har et IOK-system, men da det i sin tid blev indført, var det frit for enhver at erhverve sig rettigheder. Det medførte, at investorer uden direkte tilknytning til fiskerierhvervet erhvervede sig rettigheder.

Tyskland: Ikke IOK/FKA-lignende ordninger.

Skotland: Fartøjerne tildeles på baggrund af forud fastsatte kvoteandele årsmængder, men der kan ikke handles med hverken kvoteandele eller mængder.

Finland: Ikke IOK/FKA- lignende ordninger, men overvejelser om indførelse af sådanne i det pelagiske fiskeri samt laksefiskeriet.

Estland: Har IOK/FKA-system. Rettigheder tildelt på baggrund af historik. Rettigheder kan sælges. Ingen koncentrationsregler eller øvre loft for rettigheder.

Island: Har IOK/FKA-system. Kvoter kan kun tilknyttes fartøjer (se oven for).

Letland: Ikke IOK/FKA- lignende ordninger. Fiskerirettigheder med tilhørende kvote lejes af fiskeriselskaber hos myndighederne.

Litauen: Ikke IOK/FKA- lignende ordninger. Rettigheder tildeles operatører (ikke skibe). En operatør må maksimalt råde over 40 (fyrre) % af de samlede litauiske kvoter.

Belgien: Ikke IOK/FKA- lignende ordninger.

Sverige: Har IOK-system i de mest betydende pelagiske fiskerier. Specielle tilladelser giver lov til overføre/handle med rettighederne. En øvre grænse for ejerandel er 10 % af de totale svenske pelagiske kvoter.